

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

Reconciliació Prietista - Romanonista

— Derramemos una lágrima sobre la tumba de aquel

que fué nuestro amigo, y luego... nos iremos a comer.

La solidaritat d'Esquerres

(EL POLS DEL MOMENT)

RA als principis de la situació lliberal. El burgès típic sonreïa davant els nostres anatemes contra en Maura, i semblava prometre's un pler de revenja el dia de la rehabilitació, que no podia fallar. Molts republicans, interiorment, se burlaven del propi veto, i en el fons s'alegraven de que no tingués eficàcia...—I nosaltres, en aquestes columnes, afirmavem: en Maura no pot tornar mai! En Maura no va deixar el govern; el va perdre!—Avui els periodistes conservadors més típics reconeixen la força executiva d'aqueixa consciència, la qual actua fins per sobre la voluntat de molts que fingien acatar-la... I aquests conservadors ens tiren en cara l'enorme pecat de... que'ls nostres arguments han convençut a llurs adversaris, an aqueixa consciència europea inapelable i poderosa; i que ells, en canvi, els conservadors, no hagin pogut trobar un sol argument per a contrarrestar els nostres!

Però, decididament, vivim en un país d'idolatries. ¿Còm és possible que lo perillós sia en Maura, i no el maurisme? ¿Còm és possible que tinguin tanta transcendència la separació d'un sol home, o de dos, mentres governen els homes que fins ahir se declararen compenetrats amb ell? ¿Còm és possible atribuir un poder malèfic an en Maura, i perdonar-lo al maurisme? ¿Còm és possible que'l plural sia inofensiu, i el singular malèfic? Repari's que, an els ulls de tothom, el senyor Maura tindrà sempre indiscutiblement una excel·lència damunt els seus partidaris, una preeminència de fet i de dret, i que mai un capdillatge, una representació, han estat més propiament merescuts... Ah! A Espanya hem patit sempre aquesta confusió entre l'home típic, l'home representatiu, i l'esperit encarnat per ell. Hem parlat de canovisme, de sagastisme, i no de valors ideològics purs. Hem resat a la capella, al sant; i no a la doctrina a l'advocació, o a la forma moral. Quan se'ns ha ocorregut abominar d'un home, d'un santó, per la força de les circumstàncies, hem continuat acariciant en el fons de nosaltres el mateix vici nacional de que aquell home era expressió. Hem vençut el carlisme en els camps de batalla, i se'ns ha valiat a Madrid, en els ministeris, en els governs. Hem tret als frares per la porta, i han tornat a entrar per la finestra. Hem volgut expulsar l'absolutisme per les fronteres, i se'ns ha relliscat a la Cort!

No, no. Es que no devem canviar la materia, sinó la forma, l'esperit. ¿Pot sostenir-se, en veritat, que les culpes que han excluit en Maura no podrien repetir-se avui? La sanció contra elles, aqueixa sanció d'ostracisme, únic exemple, a Espanya, de responsabilitat ministerial feta efectiva ¿implica, per cap estil, una desviació, una nova direcció de les normes públiques? En Maura se retreu a casa seva amb aires de màrtir, i no amb aires de vençut. Bé sab que deixa al darrera tota una forma nacional cisellada a la seva imatge, plena del seu hàbit, sonora de la seva veu. Hi hà, com en els ordres d'Eol, els vents mal tancats de tots els interessos pre-revolucionaris. Hi hà l'esperança novellament desperta de l'intransigència eclesiàstica. Hi hà l'interès inassaciable del capitalisme. Hi hà la beocia del burgès que mesura l'excel·lència de les situacions per la *Borsa que puja* i el diner que té confiança i l'ordre que regna i tothom que calla. Hi hà el gregorisme domèstic dels *administratius*, que judiquen la tranquil·litat pública a mesura de la propia. Hi hà, en fi, moltes coses més. I totes aqueixes concupiscències i totes aqueixes passions haurien fet un gran silenci estupefacte davant l'exclusió d'en Maura, i s'haurien adherit interessadament al govern nou, si la santa imprudència d'un orador aragonès i d'un periodista català no haguessin descorregut el vel de la defecció egoista...

**

Però nosaltres som nosaltres. Ara sí que podem cridar-ho com un toc de clarí. A nosaltres no'ns interessan més que com a curiosos espectacle les baralles d'aqueixa gent; i mentres resten vençuts els ídols, continuarem lluitant contra les multituds adoradores que'ls constrüen i contra l'interès material que simbolitzen; contra'ls odís cruentos que congrfen, contra l'or del Vedell, i no ja contra'l Vedell d'or...

Per això tinc a honor ajuntar la meua veu a les que ara s'aixequen en favor de l'unió de les veritables esquerres espanyoles, en una o altra forma; i em semblen supèrflues totes les proves en favor d'aqueix designi. L'unió és avui un postulat; és un axioma; no una tesi a demostrar.

Esquerra, esquerra, esquerra. Tal ha d'ésser el nostre guió. Imaginem tenir davant la nostra activitat unes eleccions resolütives de *ballotages*, i que'ns cal conjuntar els nostres vots no ja en favor de les nostres respectives modalitats republicanes, sinó *contra* la conjura dissimulada, plena d'astúcia i refinament, on s'ajunten totes les dretes, hereves naturals de Loyola.

Cada hora trascendental i de lluita exigeix una solidaritat. Avui sona l'hora de la solidaritat d'esquerres. I seria sinistrament ridícol que les mans que no vacil·laren en aliar-se un dia, com a medi de combat, amb els carlins, vacil·lessin avui en juntar-se, també com a medi de lluita si es vol, amb totes les forces del veritable lliberalisme espanyol. Pensem que per damunt l'avèrsió provocada pels capdills, i l'amargor de certes recordances, i la desconfiança provocada per certes actituds, i l'escandalosa memòria de certes paraules, hi hà l'ànima verge i entusiasta, enorme i simple, d'una multitud que pot tenir una obra senyalada en l'història que encara viurem.

GABRIEL ALOMAR

El nostre director jutjat en concell de guerra

El dijous passat, a dos quarts de deu del matí, en una de les dependències dels quartels de Jaume I, se verificà el concell de guerra ordinari de plaça, per a veure i fallar la causa que per suposades injúries a l'exèrcit se seguia contra nostre estimat director.

El procés fou instruit, com ja recordaràn nostres lectors per un gravat i per un article al·lusius a la vaga de teixidors, publicats en nostre setmanari el passat agost.

El fiscal, en son informe, ha considerat que existien dos delictes, demanant per cada un

La nova parroquia del Carme

— I és cert, mossèn Lluc, que aqueix gran temple s'ha alçat gràcies a la pietat cristiana?

— Sí, senyora... Gràcies a la pietat cristiana i a uns quants paletes.

d'ells la pena d'un any, vuit mesos i dies de presó correccional.

El defensor, l'il·lustrat capità d'artilleria senyor Josep Cotrinas, en un clar, contundent i raonat escrit, ple de sana ciència jurídica, ha sol·licitat l'absolució.

L'acte durà, escassament, dues hores. La sentència no's farà pública fins que l'aprobi el capità general.

No cal dir que nosaltres, convençuts de que ni en el dibuix ni en l'escrit de referència hi hà res que pugui considerar-se ofensiu per l'exèrcit, i confiant en la rectitud del tribunal que acaba de jutjar al nostre director, esperem tranquils la sentència, que no dubtem serà favorable.

Entretant a quantes persones s'han interessat i segueixen interessant-se per nostre company, els hi donem des d'aqueixes columnes l'expressió més sincera del nostre viu agraiement.

Ves-te'n, Anton...

MOLT curios és lo que ha passat amb les *joventuts conservadores*.

Fa alguns dies, quan en Maura, despitat, tornà per segona vegada a suicidar-se políticament, una terrible consternació passà per les files dels que podríem anomenar *requetés mauristes*.

Tant fanàtics eren del seu quefe, tant idolatraven, tanta era la suggestió exercida per la seva barba blanca de vellè orgullós i dominador, entre'ls que tot just tenen pèl moixí que, desitjant ser-li fidels per tota la vida, volent donar al món nna prova d'adoració sempiterna, tractaren de disoldre's, d'anorrear-se, de fondre's en el no-res, així que tingueren notícia de la *nefasta* determinació del seu quefe.

Pobres xicots, fills de bones cases, i romàntics, malgrat haver sigut educats pels jesuïtes! Ells, com les donzelles que han perdut son aimador i es barren en un convent per desesperació, per desesperació també intentaven barrar-se a casa seva, com l'il·lustre mallorquí havia fet.

Per dignitat, per respecte a la memòria del plorat capdill, no podien, essent joves i essent conservadors, posar-se al servei d'en Dato, traïdor a la causa, Judes de la comunitat, Luter del conservadurisme. Abans morir, abans disoldre's entre la classe neutra que acatar a l'home ambiciós que gosava ocupar el lloc sols destinat al quefe suprem.

Per unes hores, l'Espanya va córrer el perill de quedar-se sense joventut conservadora.

Hauria sigut una degollació d'ignocents voluntaria. Un suïcidi de menors, de menors entenimentats i prudents, en massa, que en veritat no podia menys d'ésser profundament entenedidora.

Per sort, la determinació heròica no arribà a executar-se.

Sigué sols un bon propòsit, pres en calent, en un instant de dolor, quan el sentimentalisme irreflexiu impera sobre lo que podríem anomenar esperit de conservació dels conservadors.

I, ben reflexionat, no n'hi havia per a tant. Què n'haurien fet dels mobles, dels retrats d'en Maura amb la dedicatòria, dels llibres de la biblioteca amb llicència eclesiàstica, dels domajocs dels balcons i tot lo que un centre lluit, com cal que ho siga un centre de dretes, sol tenir? I després, ells, tant joves, tenien de posar-se la cendra del desengany al front; allunyar-se de la política, quan tot just havien començat a fer-ne?

Per arribar a regidors, a diputats de qualsevol mena, no hi hà altre remei que afiliar-se a algun partit, i partit per partit més valia restar en el mateix d'abans.

Per en Maura, del qual res poden esperar per ara, el record etern; per en Dato, del qual poden esperar-ho tot, l'adhesió incondicional. Qualsevol deixa d'adherir-se a un que està en el Poder!

I les joventuts conservadores, que de primer entuvi pareixien dispostes a donar *un feo* al Govern, quan han sospesat les conseqüències terribles per als seus desitjos de figurar, quan han vist que tenien l'oncle al Poder mentre el pare insensatament el refusava per sempre — el refusava per allò de que... «Quan la guineu...» etc.— s'han entregat a l'oncle, i han fet bé.

Si ja pel sol fet de declarar-se conservador, un jove s'exposa a tenir que suportar les bromes i restar sempre en l'oposició, què succeirà si no aprofitessin aqueixa xiripa d'ara?

Sí, infants pròdigs, sí, ploreu an en Maura; però no'l seguiu. Malaguanyats! Encara la vida té els seus encants, per a vosaltres. Heu mamat i podeu tornar a mamar. En Maura és una dida seca que no us pot convenir de cap manera.

El vostre destí no tenia pas de vincular-se al d'un vell que fa tot el goig que volgueu, però que té manies de grandesa massa ostensibles per a ésser suportades.

Si el vostre destí és la sotsmissió, *sotsmissioneu-vos* amb un home de poder, que tinga a bé encasillar-vos per a qualsevol cosa de lluiment.

Ja veureu com, quan estareu acostumats amb en Dato, no'n desitjareu d'altre.

En Maura és una momia, i amb les momies fa de mal anar-hi, pel món.

Havem estat pràctics. Que Déu us faci bons!

X. X.

Treballant el cuento

El quefe del reformisme brillant i il·lustre orador i el no menys il·lustre quefe dels lliberals... de cartró, la maleta respectiva preparen per fer tots dos un viatge de propaganda cadascú pel seu cantó.

L'un a dins de la maleta hi posa un feix de raons, de paraules florejadades, d'específics salvadors que han de produir la reforma de nostra constitució.

Per a treballar amb èxit compta l'il·lustre orador amb un partit que és, per ara, escullit, prò poc nombrós; amb alguns amics d'altura, son talent i, sobre tot, amb la dolça xerrameca del seu bec meravellós.

L'altre, el Comte, també compta grans amics en son favor; de franc, per la seva pinta, tampoc el segueixen molts; prò es refia del seu mèrit demostrat en fè eleccions i creu que, oferint un acta o un càrrec de senador, del primè a l'últim polític darrera seu se'n van tots.

Pobres senyors! S'equivoquen de mig a mig, que en el món encara hi hà conseqüència, desinterès, gran amor als purs ideals, patriotisme... Més o menys, hi hà un xic de tot, i, en altre temps, no tindrien gens d'èxit, aquests senyors... Més, ail que Nadal s'acosta i... és tant dolç menjar turró!...

VERDUM

Idols de fang

ENTRE la col·lecció de ridícoles mitjanies que a Espanya agavellen els primers llocs, la figura de don Antoni Maura, adquiria un relleu extraordinari. Tothom, fins els més enemics de les idees arcaiques que defensava el senyor Maura, reco-

neixen en l'il·lustre mallorquí un caràcter sencer, una poderosa mentalitat i una honrada intenció. La massa neutra sentia una profunda simpatia pel quefe del partit conservador, i, atreta per tan prestigiosa figura, se sentia inclinada a engruixir les files de la *gent d'ordre*.

Els homes públics tenen molt de femení, com a les dones, els perd més fàcilment l'elogi que l'amor. L'incens els ubriaga i al sentir-se superhomes, perden la noció de la realitat. En Maura, ensoperbit, s'entregà en 1909 a una repressió brutal, i al caure a conseqüència de la campanya empresa per tots els elements més avençats d'Europa, se sentí encara més fort i més gran. Com a home-símbol se vegé atacat, i com a home-símbol se cregué amb el dret de considerar-se.

Tingué, després, un moment encertat. Comprengué que les coses no marxaven pel camí de l'ideal que ell perseguia i sentint-se impotent per a deturar-les decidí apartar-se de la vida pública. A bona hora ho feia, perque, malgrat l'anatema de les víctimes de la repressió del 1909, conservava en Maura el seu prestigi, i la seva figura adquiria proporcions gegantines amb la grandesa de la seva magestuosa retirada.

Malhauradament els que fan política per a recullir-ne les engrunes, veient-se desamparats sense el quefe i comprenent que amb ell perdien quasi tota la força que tenien en una part de l'opinió neutra, manejaren l'incenser tant traçudament que'n Maura, ferit en la seva part flaca, cometé l'erro de tornar mansament al lloc d'on havia sortit amb tanta gallardia.

Ja, desde llavors, la gran figura d'en Maura s'ha empetitit de tal manera que'l veiem avui convertit en un vulgar envejador d'en Dato i consentint que'ls *menors* del partit conservador fassin una campanya violenta contra l'actual govern, escudats amb el nom d'en Maura.

Poc ens interessa la vida del vell partit con-

servador i veiem amb gust la seva desfeta; però, mancada com està Espanya de prestigis, ens fa una dolorosa impressió veure com amb ell s'ensorra un home com en Maura, que semblava excepcional. Avui, donant lloc amb son silenci a que's mal pensats creguin que aixussa d'amagat a les joventuts conservadores en aquesta campanya rabiosa contra en Dato, se'ns presenta com a un home vulgar, corsecat per l'enveja i d'un nivell moral polític a l'alçada d'un Romanones qualsevol.

L'opinió liberal hauria respectat sempre la figura prestigiosa d'un Maura voluntariament apartat de la política; però menyspreuà el record d'un Maura foragitat de les altures i vessant-li per la boca el despit que li ompla el cor.

I pitjor encara sí, deixant-se portar per l'exemple que ja li donen algunes joventuts fins avui conservadores, s'entrega en braços del jaumisme amb l'esperança de forçar violentament en nostra patria la marxa triomfal del sant Progrès.

IEPH DE JESPU

SONATA XXI

A estic cansat de tant de Maura!
Tant cansat que no vui parlar-ne més.

Que s'ho facin els de *La Epoca* amb en Santos Oliver...

Aquesta tarde, si em descuido, em pelen.

Ha estat al carrer de Balmes.

Primerament, un d'aquells cotxes que caminen al revés, suposo que serà per tenir més facilitats en la seva obligació, que és la de fer mal, ha agafat a una criatura, rebotent-la; després, el brau tramvia, com si fos un brau de lluita, l'ha recollida, l'ha arrojada i l'ha deixada feta a troços.

El poble, primer, ha cridat d'espant; després, de dolor, i seguidament de rabia.

Després s'ha ajupit i ha collit pedres; aquestes han corregut darrera'l tramvia; la gent darrera les pedres.

El tramvia ha arribat a l'estació, corrent com conill escopetejat; la gent, al seu darrera, hi ha arribat ensems com uns cans gletadors i amb mala sang.

—Cremem?

—Cremem!

Els uns porten palla; els altres, encenalls i estelles; mentres que altres ciutadans trenquen els vidres.

Un escamot de policia hi intervé; porta al davant a en Tressols i a en Carbonell; una pluja de rocs els és la benvinguda. Ells, de moment, paren, amagant el cap tot lo possible. Després arriben civils d'a cavall; no hi poden res. Ve l'esquadró de la mort i es comencen les batucades.

Reben un estudiant, una dona i un cotxer. Reb un policia d'a cavall un cop de pedra i es tomba, furiós:

—¿Quien me ha tirado? ¿Quien me ha tirado?
—diu amb el rostre congestionat i el sabre enlaire.

La gent, eixoplugada de cops de sabre i bastó, sota'ls portals veïns, riu, com dient-se:

—Animal! Vès si ara t'ho dirà, el que haja sigut.

Però el cavaller, com un Sant Jordi, fent voleiar i lluir el sabre sobre la multitud, segueix cridant:

—¿Quien me ha tirado?

De mica en mica s'atempera; aleshores, envaina l'eina, i amb gran cura s'espolsa la guerrera per a treure la senyal que hi ha deixat la pedra...

Ara lleigeix que la reina està malalta.

¡Malo!

No sé pas on anirem a parar amb tantes criatures, perquè, mireu:

Don Alfons que me'n fa un; don Jaume, dos, i amb donya Beatriu me'n fan tres, i un altre, quatre, que amb la Cristineta me'n fan cinc, i don Joan me'n fa sis.

Un altre?... Vaja, senyors!...

Diumente vaig anar a veure el Bisbe com inaugurava l'església nova que han bastit sobre les Jerònimes.

Carai, que és lletja!

Diu que l'ha projectada un tal Pericas, germà d'aquell altre Pericas, diputat provincial per Vic i Granollers.

Que l'haja projectada qui vulga; si no sab fer altres habilitats, ja pot desar-se...

Ara me'n vaig a veure la Xirgu, que diu que li ha anat tant bé; però jo no acabo de creure-m'ho.

He notat que allò d'Amèrica és bona terra per als que'ls hi prova.

Cobra, noi!

MORITZ III

S'ha inaugurat una nova església a Barcelona. Ja'n deuen estar enterats; l'església del Carme; una església enginyada militarment, que té aspecte de fortalesa i és feta de almoines.

Sembla que això de construir esglésies, a casa nostra, és tant senzill com guanyar unes eleccions. Sempre es troba un vot i una pesseta pels pobres missaires.

Ens agradaria saber en quant hi ha contribuït el bisbe, perquè si no ha fet altra cosa que beneir-la, vaia un desembols!

Això també ho hauríem fet nosaltres.

En el carrer de Marina han començat les obres per a aixecar una nova plaça de toros. Ja'n tenim tres. Segurament en això també som la primera ciutat d'Espanya. Els que diuen que no pogressem, baden. Esglésies i places de toros... Se veu que aquestes dues coses no són pas incompatibles i que poden anar juntes per a major honra i gloria d'una ciutat.

Els matins dels diumenges s'omplen les unes, i a les tardes les altres.

Enfront d'això, naturalment, mai mancaràn empresaris.

Ja estem ben arreglats!

L'any vinent ingressen en files els espanyols il·lustres i sapientíssims torejadors Gallito i Belmonte, que Dios guarde muchos años. (Berretada i reverència fins a tocar el nas amb els peus).

I aquí va a ser el lloro y el crugir de dièntes!

Segons l'ordenança, els fenomenals fenòmens tindran de tallar-se la cueta.

Mes ail, no. «Que no se la cuerten!», cridarà el país en pès, amb accent entendidol.

«Que no se la cuerten!», cridem també nosaltres, mal que li dolgui an en Cambó.

I fem més, encara.

Demanem al qui siga ministre de la Guerra, l'any vinent, que per una sola vez se prescindixi de l'ordenança.

I si això no pot ésser, que les Corts reformin la Constitució, o que les cuetes dels dos hèroes siguin declarades monument nacional.

Un cas insòlit.

A Reinosina no van presentar-se candidats per a cobrir les vacants de regidors, per no haver-hi ningú que volgués ésser-ne.

Sembla impossible, cavallers!

A què és deguda aquesta manca de virtutes cíviques?

Què fan aquí, com uns estaquirotos, els candidats aplanats per la derrota?

Es que a la caixa municipal reinosina no hi ha un centí, ni probabilitats de que hi entri mai una pesseta?

No trobar-se en tot el poble ni un tranquil, ni un abnegat, ni un fatxenda, ni un ganгуista, ja és ben estrany, veritat?

A Cherta, un toro, influït per les lectures modernes, va escapar-se dels corral cridant «Visca la Llibertat!».

I corrent corrent, sense sapiguer ben bé lo que's feia, amb l'esverament de la fugida, va anar a parar, amb els seus ossos, a dintre de l'església.

Els fidels, que omplien el temple, varen rebre un espant de consideració.

I el bou també.

Al veure's atrapat i conduït altre cop al corral, a vergaçades, devia dir-se:

—Jo sí que he fet un pa com unes hosties!...

Un frare i un jesuïta discutien acaloradament.

Acorralat, el frare, i no sabent ja què respondre, va dir:

—Perdoni, reverendíssim, però vostè dóna una martellada al clau i cent a la ferradura.

—Es clar,—contestà el jesuïta—com que vostè belluga el peu!

Sant Feliu de Pallarols, 18 novembre.

El dia 1 i 2 del corrent tinguerem el gust de presenciar en el nostre poble la covardia més gran de la gent que's diuen jaumets. Una comissió dels nostres, va sortir, la nit del dissabte, tipa de sentir sàtires per un cantó i altre, a cantar *La Marsellesa* i alguna altra cançó.

Acabada de cantar, sortí la comissió raquítica dels cracs, insultant sens prudència ni dignitat als cantaires, dient que si cap més dia sentien cantar dites cançons no responien de lo que passaria; i així acabà la murga del dissabte. Ja som al diumenge; els covards, a primera hora, ja donaren part a l'autoritat; però, amb tot i això, al vespre, la nostra comissió, amb forces sobrades per a envestir a tot vitxo que's presentés, varen repetir, amb més ànim que mai, les mateixes cançons que'l dia anterior, i mentres l'autoritat i la comissió de covards estaven a poca distancia, digueren a l'autoritat que fes plegar dites cançons insultadores i l'autoritat, els acompanyà tots a casa, com qui acompanya un remat d'indiots a pasturar.

Què us sembla, llegidors, de la covardia dels jaumets?

El rectoret sol tirar-nos també alguna sàtira, des del boco; però li toca el vigilar, perquè li eixafarien alguna llupia de les que té al cap.

Argentona, 18 novembre.

Hi hà aquí un senyor vicari que té les hicas de Maria tant entusiasmaades, que si els digué: «Pugeu dalt del cimbori» ho farien. El vicari ho mana, i com que ho mana, tindrien de fer-ho.

El diumenge a la tarde, el vicari i el rector disfruten; van a fer una xerada amb unes monges que tenim, i donen uns quants sermons a les joventes que's diuen del Patronat.

Les que fan més bondat son hicas de Maria (d'aquestes n'és director el vicari), i de les velles, monges xaragues, etc., el rector n'és el pastor, que, per cert, té un mal geni.

Mireu, fa pocs dies que una escolà se li va menjar la fruita que tenia a l'hort; i el bon minyó, guiat per la seva innocència, va confessar-ho.

Al sapiguer-ho el confessor (que era el rector) s'aixecà i agafà al pobre infelç, portant-lo a la sagristia i alj li clavà una *unda*, fins que algun sant o dimoni li va dir prou.

Acabem, o acaben de celebrar el novenari d'ànimes i han llogat un predicot que ha parlat de tantes coses podrides que fins se diu si la trona n'està.

Oh, el sermó de l'impuresa!

"Madrugons"

Encara el pacífic Dato

no s'ha acabat d'assentar en la no massa segura poltrona presidencial;

encara a voltes se parla de si potsè al cap d'avall

deuràn altre cop obrir-se les Corts del Govern passat;

encara, deixant de banda aquest possible entrebanc,

no se sab quan ni quin dia serà disolt i anul'lat

(suposant que arribi a ser-ho)

el Parlamant lliberal que fabricà en Canalejas,

i ja hi hà una infinitat de respectables patricis

que, no deixant per demà lo que avui pot molt bé fer-se,

tots tranquils se n'han anat a Madrid a trobà en Dato

per veure si's dignarà dar-los un lloc en les llistes

del pròxim encasillat.

—Noble Dato, Dato il·lustre—li diuen, tot agitant l'incenser del servilisme:—

si, com és de suposar, dades la vostra cultura

i la vostra serietat,

desitgeu que les Corts noves siguin unes Corts com cal,

feu de modo que nosaltres poguem sortir diputats.

Nosaltres, magnífic Dato,

som lo bo i millor que hi hà en nostres respectius pobles;

seny, fortuna, autoritat, simpaties en les masses,

tot ho tenim. Per lo tant,

en nom de l'agricultura,

en nom de l'ordre social,

en nom de les classes neutres,

en nom de les entitats científiques, econòmiques,

de sports, de lletres i d'arts, us repetim la demanda:

sigui per medis legals, sigui del modo que's vulgui, convé que'ns feu diputats i ens reserveu un bon siti en el Congrès que vindrà.—

En Dato, que és un arcàngel i està molt ben educat, no'ls envia, com voldria, tots plegats a passejar, però, admirant la frescura dels modestos visitants, els acompanya amb molts modos a la porta del despatx i un cop els té a fora, exclama, posant-se les mans al cap: —S'ha vist barra com aquesta?... ¡Pensar ja en sol·licitar llocs per unes Corts que encara no se sab quan naixeràn!... I veni a mi a demanar-me'ls!... A mi, que, si haig d'ésser franc, encara no sé a punt ficso si manaré per Cap d'any, ni si podré dà els despatxos als representants actuals, ni si faré les Corts noves, ni si seré diputat!...

C. GUMÀ

BODES tràgiques a Cholet (França).

De resultes de una crema envenenada han emmalaltit greument més de quaranta convidats a un dinar de bodes, havent-ne mort ja una pila.

—Xòtris!—dirà mossèn Pollastre, al enterar-se'n.—Aquella altra crema no va causar pas tantes víctimes!

La Joventut Conservadora de Pamplona ha resolt, irrevocablement, deixar el conservadurisme i entrar en el partit d'en Jaumet.

Se veu que'ls pamplonesos no volen acatar la quefatura d'en Dato.

Millor dit... Se veu que'ls de Pamplona no estàn per pamplines.

Dimecres passat, a Sant Josep de la Muntanya, varen cremar les cartes petidores dirigides al popular patró.

Diu que aquesta vegada, les sípliques, arribaven a quarantadues mil!

No és estrany, en temps d'eleccions.

Hi devia haver les dels candidats a regidors, demanat a Sant Josep que'ls fes sortir triomfants.

Noves de Rússia ens fan sabedors que'l preu del blat s'està abaixant considerablement.

Hurra! Esperem que, en conseqüència, els nostres forners... ens apujaràn el preu del pa.

Els melquiadistes de la barriada de Sant Martí, que no fa gaire varen venir al món de la política amb el nom de «Vanguardia Reformista», se n'han entornat al camp republicà federal.

Ben fet.

Els de la *vanguardia* han d'anar endavant en tot.

Fins en donar-se de baixa.

A Londres han nomenat arcalde a un mulato.

Aquí mirem més prim.

Aquí no ha pogut ésser-ho en Junoy, i això que no passa de moreno.

Una anècdota del segle xviii:

«La mariscalca de Luxemborg, atrafegada amb els seus amants, arribava sempre tard a l'església.

Un dia va topar-se, a la porta, amb el comte de Chabof, i en aquell instant va sentir-se la campaneta de tocar a *sancius*.

—Dispensi, ¿que'm sabria dir si el meu marit està oint missa?

—No ho sé, filla—replicà el comte.—Però, quan se sent l'esquella, és senyal que'ls bous no són gaire lluny.

El President de la República francesa ha escrit un article espanyolista en un periòdic que's titula *L'Espanne*.

LA CRISI DELS BITLLETS

—Però, què dianfre espera tota aqueixa gent?

—Home!... no n'esteu enterat?... Diu que'l Banc amenaça amb escampar tota la plata que té.

Vaia un *missiu*, en Poincaré!
Ja'n sab, ja, de «fer l'article!».

El duc de Solferino ha dimitit el càrrec de quefe regional del partit tradicionalista.
El partit tradicionalista està d'enhorabona.
S'ha tret un bon *pès* de sobre!

A darrera hora diuen, desde Madrid, que no és cert que hi hagi cap intel·ligència entre romanonistes i prietistes.

Oh, ja, ja!
Per això moriran els partits que's disputen l'herència d'en Canalejas: per falta d'*intel·ligències*.

Figureu-vos que la més grossa és la del comte!

Sentint campanes...

Un home, armat d'una corda, passa corrent per davant d'un filòsof. Segueix a un subjecte que fuig.

—Agafeu-lo!... Agafeu-lo!... —
El filòsof no's mou.

—Com?—diu l'home de la corda.—Per què no l'agafa?... Es un assassí!

—Un assassí?... I què vol dir un assassí?

—Home, no faci el tonto... Assassí és el qui mata.

—Ah! Un carnicer?

—No sigui ximple: un home que mata a un altre home.

—Ah! Sí!... Un soldat!

—No m'entén. Un home que mata a un altre home en temps de pau.

—Ara comprenc: un butxi.

—Un home que mata a un altre en el seu propi domicili...

—Ah!... Sí, home, sí!... Un metge!—

L'home de la corda, naturalment, deixa al filòsof per boig.

Ell i ells.

Ell va dir:—«Doneu lo superflu als pobres».

Els reventen d'indigestió.

Ell va dir:—«Tot-hom és igual». Ells diuen que la desigualtat social és obra de Déu.

Ell va dir:—«El Paradís no s'ha fet per als rics». Ells el prometen a tots els que paguen.

Ell va dir:—«Deixeu que'ls nois vinguin a mi». Ells els acaparen per a embrutir-los l'intel·ligència.

Ell va dir:—«Perdoneu als enemics». Ells, quan tenen un enemic, voldrien cremar-lo de viu en viu.

Ell va dir:—«El meu regnat no és d'aquest món». Ells s'apoderen de tots els regnes de la terra.

Ell va dir:—«In terra pax». Ells protegeixen tota mena de carniceries, mentres siguin contra els turcs.

Ell va dir:—«Sigueu pobres d'esperit»... I

d'això sí que'n són totes les ovelles místiques!

Un tranquil que's feia passar per fanàtic bofetaja un dia a un israelita.

—Per què'm pegueu així?—exclama aquest.

—Me venjo—diu el tranquil—perque vosaltres, els jueus, heu crucificat el meu Redemptor.

—Però si això va succeir ara fa vint segles!...

—No hi fa res... Jo fins ahir no me'n vaig enterar.

Mossèn Serà se presenta tot llantiós al Palau del senyor Bisbe.

—I ara!... On vas, així?—exclama aquest, renyant-lo.

—Ai, ai! A veure'l a vostè.

—Treu-te aquesta sotana, desseguida!—cria el Prelat.

—No pot ésser llustríssima.

—Per què?

—Perque no porto res a sota.

A LES ENDEVINALLES DEL NUMERO 2321

A la xarada primera, *Endevinalla*; a la segona, *Escombra*; a l'anagrama, *Gavà-Vagà*; a la mudança, *Mira-Mura*; al jeroglífic primer, *Florentina*; al segon, *Tres finestres*; al tercer, *Cinc homes i cinc dones són deu persones*; al quart, *Res és molt poca cosa*; al quint, *Permetre*, i al sisè, *Un parell de mitges*.

XARADES

I

Signe aritmètic primera, la segona consonant, tercera dona una lletra, quarta-inversa vegetal. Siguent com ets, car lector, de segur bon català, el tot d'aqueixa xarada desseguida trobaràs; puix en terra catalana la tractem de majestat.

JOAN AUBERT I MANENT

II

En primera-segona, tercera-quarta, a primera-segona-tercera-quarta, perque ha perdut una contracta.

R. VALLS

III

Primera és part de persona en cartes invers-segona, i el Total te donarà nom d'un poble català.

M. SERRATS

CONVERSA

—Hola, Ramón. On eres ahir, que no't vaig veure?

—Vaig anar de cassera, fins al vespre.

—Tot sol?]

—No; junt amb el que t'acabo de dir.

J. VILA M,

ANAGRAMA

Un que fa sants de total, i treballa tant com pot, vol anar al «Principal» a sentir l'òpera Tot.

MUDANÇA

—Vostè que és fuster, Pascual, aquesta tot és total i s'hauria d'adressar.

—Mes, com és tant tot, Vidal, no's podrà pas doblegar.

E. SALA (a) Noi maco

AVIAT

ALMANAC

DE

La Campana de Gracia

per a 1914

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorrilleux y C^a